

Summaria Europensia 4/2010

Käesolev Summaria Europensia on pühendatud Euroopa Liidu ametitele.

Koostanud Li Lind

Ettepanekud ja tagasiside: li.lind@rahvusraamatukogu.ee

Märksõnad: *Euroopa Liit; agentuurid; ametid; institutsioonid; European Union; agencies; institutions.*

Nimestik sisaldab Rahvusraamatukogus leiduvaid väljaandeid ja võrguteavikuid ning teadusajakirju. Käesolev Summaria Europensia kajastab teemakohast infot seisuga detsember 2010.

SISUKORD

1. Sissejuhatus.....	2
2. Refereering.....	4
3. Raamatuviiteid	6
4. Artikliviiteid.....	7
4.1 Artikleid Eesti väljaannetes.....	7
4.2 Artikleid teadusajakirjades.....	9
5. Valik internetiallikaid.....	12

1. Sissejuhatus

Euroopa Liidu ametid jagunevad 5 kategooriasse:

1. **Ühenduse agentuurid** on Euroopa avaliku õiguse kohaselt tegutsevad organid, mis erinevad ühenduse institutsioonidest (nõukogust, parlamendist, komisjonist jne) ning mis on eraldi juriidilised isikud. Agentuurid on loodud teisese õigusaktiga, et täita konkreetset tehnilist, teaduslikku või haldusülesannet.
2. **Ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika ametid** on loodud konkreetsete tehniliste, teaduslike ja haldusülesannete täitmiseks Euroopa Liidu ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames.
3. **Politsei- ja õiguslase koostöö ametid kriminaalasjades** on asutatud selleks, et kaasa aidata ELi liikmesriikide koostööle rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemisel.
4. **Täitevasutused** on vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 58/2003 (EÜT L 11, 16.1.2003) ¹ loodud organisatsioonid, kellele usaldatakse teatavaid, ühe või mitme ühenduse programmi haldamisega seotud ülesandeid ja mis luuakse kindlaks perioodiks.
5. **Euratomi agentuurid ja asutused** on loodud selleks, et aidata kaasa Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingus sätestatud eesmärkide saavutamisele. Asutamislepingu eesmärk on koordineerida liikmesriikide uurimisprogramme tuumaenergia rahuotstarbeliseks kasutamiseks, jagada tuumaenergia alaseid teadmisi, luua infrastruktuur ja tagada rahastamine ning samuti tagada tuumaenergiavarude piisavus ja ohutus.

Ühenduse agentuurid

Esimesed agentuurid (Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus ja Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fond) pärinevad 1970ndatest. 1990ndatel loodi terve rida uusi, nn teise põlvkonna agenteure, mis olid vastuseks võimu geograafilise hajutamise soovile ja vajadusele tulla toime uute tehniliste ja/või teaduslike ülesannetega. Enamik neist alustas tegevust aastal 1994 või 1995 pärast riigipeade ja valitsusjuhtide poolt Brüsselis 29. oktoobril 1993 vastu võetud otsust, millega määrati kindlaks seitsme agentuuri peakorteri asukoht. 2003. aasta detsembris otsustasid riigipead ja valitsusjuhid taas mitme agentuuri asukohad, neid agenteure nimetatakse kolmanda põlvkonna agentuurideks.

Iga agentuur on ainulaadne ning täidab selle loomise ajal määratletud üksikülesannet. Sellegipoolest jääb agentuuri kui terviku töö aluseks hulk üldisi sihte:

1. aidata ühenduse meetmeid detsentraliseerida ja hajutada,
2. anda neile määratud ülesannetele kõrgem profiil, samastades need agentuuride endiga,

¹ Nõukogu määrus (EÜ) nr 58/2003, 19. detsember 2002, millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded:
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:01:04:32003R0058:ET:PDF>

3. ühed rahuldavad teadusliku või tehnilise oskusteabe arendusvajadusi kindlates määratletud valdkondades,
4. teiste roll on kaasata erinevaid huvirühmi ning võimaldada seega dialoogi Euroopa või rahvusvahelisel tasandil.

Ehkki agentuurid on nii suuruselt kui otstarbalt väga erinevad, on neil reeglina ühine alusstruktuur ja sarnased tegutsemisviisid. Agentuurid toimivad tavaliselt tänu ühele või mitmele partnerite võrgustikule, mis paiknevad üle kogu Euroopa Liidu territooriumi.

Agentuuri juhib **haldusnõukogu**, kes vastavalt konkreetse agentuuri põhiülesandele ja poliitilistele prioriteetidele sätestab üldsuunised ja võtab vastu töökavad. Nõukogu liikmed määratakse kindlaks agentuuri asutamismäärusega. Agentuuride nõukogudes on alati liikmesriikide esindajaid ning üks või mitu komisjoni esindajat, sinna võib kuuluda ka Euroopa Parlamendi määratud liikmeid või tööturu osapoolte esindajaid. Erandina kuuluvad Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskuse nõukokku ka kasutajate ehk muude agentuuride esindajad. Praeguse 27 liikmesriigiga Euroopa Liidu puhul kõigub haldusnõukogude suurus kuuteistkümne ja seitsmekümne kaheksa liikme vahel. Teatavatel juhtudel võivad osaleda ka kolmandad riigid, kuid neil ei ole hääleõigust.

Haldusnõukogu või ministrite nõukogu poolt ametisse määratud **tegevdirektor** vastutab agentuuri kogu tegevuse ja tema töökavade õige rakendamise eest. Volituste jaotus haldusnõukogu ja tegevdirektori vahel on sätestatud agentuuri asutamismääruses ning võib olla kirjas protseduurireeglites. Nõukogu ja tegevdirektorit võivad abistada üks või mitu tehnilist või teaduslikku **komisjoni**, mis koosnevad vastava ala asjatundjatest, koostades arvamusi või toimides teabevahetajatena.

Kõikide agentuuride väliskontrolli teostab Euroopa Kontrollikoda ning nende sisekontrolli teostab enamusel juhtudel Euroopa Komisjoni sisekontrolör. Enamikku agenteure rahastatakse ühenduse subsiidiumitest, mis eraldatakse Euroopa Liidu üldeelarvest. Viis agentuuri on osaliselt või täielikult isemajandavad. Need on: Euroopa Raviamet, Siseturu Ühtlustamise Amet, Ühenduse Sordiamet, Euroopa Lennundusohutusamet, kellel kõigil on õigus lõivusid sisse nõuda, ning Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus, kes saab rahalisi sisse makseid oma teenuste kasutajatelt (eelkõige teistelt agentuuridelt).

Allikas: Euroopa portaal vt. <http://europa.eu/>

IT-agentuur ja Eesti

2010. a I poolal tuli Eesti välja omapoolse pakkumisega IT-agentuuri asukohamaaks kandideerimisel ning 2010. aasta II poolaastal, Belgia eesistumise ajal, jätkati EL liikmesriikidele Eesti pakkumise tutvustamist ning toetuse kindlustamist Eesti kandidatuurile. Eesti oli kindlal seisukohal, et Eesti pakkumine IT-agentuuri asukohamaaks annab kõigile liikmesriikidele sobiva lahenduse, tagades sisejulgeoleku valdkonna suuremahuliste IT süsteemide haldamiseks modernse, stabiilse ja paindliku infotehnoloogilise keskkonna. Samuti kandideeris asukohamaaks Prantsusmaa.

Detsembris 2010 sai EL justiits- ja siseküsimuste nõukogul Brüsselis esitletud Eesti ja Prantsusmaa kahe riigi koostööna sündinud ühispakkumine loodava IT-agentuuri asukohale liikmesriikide üksmeelse poliitilise toetuse.

Loodav IT-agentuur hakkab kandma Euroopa Liidu õiguse, vabaduse ja turvalisuse valdkonna suuremahuliste IT süsteemide operatiivjuhtimise ameti nime.

Agentuuri määruse formaalne vastuvõtmine koos Euroopa Parlamendiga jääb 2011. aasta algusesse.² Suuremahuliste IT süsteemide haldamise võtab agentuur üle 2012. aastast. Nõukogule heakskiitmiseks esitatud lahenduse kohaselt hakkab agentuuri peakorter asuma Tallinnas. Serverite operatiivne haldamine jääb paiknema Strasbourgi, kus asuvad ka täna EL sisejulgeolekut tagavate infosüsteemide serverid. Eesti ja Prantsusmaa ühispakkumine lähtub EL senisest poliitikast, mille kohaselt hakkavad uute agentuuride peakorterid suurema sidususe huvides paiknema uutes liikmesriikides.

Allikad: Valitsuse eesmärgid Euroopa Liidus Belgia eesistumisperioodil 2010. a II poolaastal, vt www.riigikantselei.ee/, Siseministerium vt. www.siseministerium.ee/

2. Refereering

Christensen, Jørgen Grønnegaard ; Nielsen, Vibeke Lehmann
Administrative capacity, structural choice and the creation of EU agencies
Journal of European Public Policy. Vol. 17 (2010), no. 2, p. 176-204.

Euroopa Liit (EL) võtab enda kanda üha uusi ülesandeid. See paneb proovile Euroopa Komisjoni haldussuutlikkuse Selle asemel, et laiendada peadirektoraate ja toetuda haldusvõrgustikele, on otsustatud minna detsentraliseeritud ametite loomise teed. Protsess algas 70ndatel ja on kiirenenud alates 90ndatest. Lisaks agentuuridele asutatakse täitevasutusi, millele usaldatakse ühe või mitme ühenduse programmi haldamisega seotud ülesandeid ja mis luuakse kindlaks perioodiks.

Ametite temaatika annab ainet teadusdebatideks. Ühena esimestest juhtis teemale tähelepanu Giandomenico Majone. Majone hinnangul tuleneb ametite mõjuvõim nende suutlikkusest hankida poliitika elluviimiseks olulist informatsiooni. Võimu ametitele delegeerimine teeb valvsaks liikmesriikide valitsused, sest sõltumatute ametite loomine muudab ELi institutsioonidevahelist tasakaalu. Euroopa tasandil sõltumatute agentuuride loomises on aimata Euroopa regulatiivse riigi piirjooni.

² Ettepanek: Euroopa parlamendi ja Nõukogu määrus, millega asutatakse amet õiguse, vabaduse ja turvalisuse valdkonna suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimiseks {KOM(2009) 292 lõplik} {KOM(2009) 294 lõplik}:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0293:FIN:ET:PDF>

Määruse menetluskäiku võimaldab jälgida institutsioonidevaheliste menetluste andmebaas PreLex, vt <http://ec.europa.eu/prelex/>

Artikli autorid keskenduvad järgmistele küsimustele: esiteks, kui suur on ametite autonoomia liikmesriikide ja Euroopa Komisjoni suhtes ning teiseks, milline seos valitseb ametitele delegeeritud ülesannete ja nende valitsemisstruktuuri vahel? Autonoomial on kaks dimensiooni. Struktuurne autonoomia tähendab ameti vabastamist Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide valitsuste poolsest kontrollist. Teist dimensiooni, õiguslikku autonoomiat defineeritakse kui ametile antud volitusi tegutseda ja see varieerub informatiivsete ülesannete täitmisest õiguseni langetada siduvaid otsuseid. Ametite tegevuse analüüs jääb artikli eesmärkidest välja, kuid kokkuvõttes arutlevad autorid formaalse struktuuri ja organisatsiooni tegeliku käitumise vaheliste seoste üle.

Autorid jõuavad järelduseni, mida suurem on ametile antud otsuste langetamise õigus, seda vähem tõenäoline on erinevate sidusgruppide esindajate osalemine haldusnõukogude töös. Ameteid juhtivates nõukogudes domineerivad Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide valitsuste esindajad. Ametitel on sarnane alusstruktuur haldusnõukogu, tegevdirektori ja sekretariaadiga, sarnaste põhimõtete alusel esitatakse eelarve ja aastaaruanded. Seega ametite sisemise struktuuri ja aruandekohustuse osas järgitakse ühtseid reegleid. Otsuste langetamise protseduur seevastu varieerub anonüümsest hääletamisest kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamiseni. Nii otsuste langetamise kui ka ametite juhtide määramise protseduurides puudub selgus ja järjepidevus.

Ametite seotus ELi institutsioonilise struktuuriga varieerub sõltuvalt neile delegeeritud otsustusõigusest. Mida suurem on ameti otsustusõigus, seda tugevam on seos ELi institutsioonilise struktuuriga ja seda suuremad on piirangud ameti tegevusele. Uuringus ei leidnud kinnitust väide ametite kasvavast autonoomiast ajas.

Autorid tõdevad, toetudes ka varasematele ELi ametite tegevust analüüsivatele uuringutele, et ametitele on antud teatud formaalne autonoomia, kuid nad ei ole täielikult kaitstud poliitilise sekkumise eest. Poliitikud on huvitatud nende tegevuse jälgimisest, et segada vahele juhul, kui ametid väljuvad aktsepteeritava poliitika piiridest. Samuti jälgivad ja hindavad ametite tegevust liikmesriikide valitsused, et EL ei tungiks valdkondadesse, milles liikmesriigid eelistavad ise otsuseid teha.

Kokkuvõtteks nendivad autorid vajadust edasiste empiiriliste uuringute järele. Igal aastal luuakse ELis juurde uusi agentuure ja täitevasutusi, mille tegevus vajab põhjalikku analüüsi.

Refereerinud Li Lind

3. Raamatuviiteid ³

ELi agentuurid : millega te ka ei tegeleks, me oleme teie teenistuses / [Euroopa Komisjon ; eessõna: José Manuel Barroso]. Luxembourg : Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus, c2007. 32, [2] lk. koos kaanega. Kohaviit: 2-10-02640.

Euroopa asutused üle kogu Euroopa töötavad sinu heaks / [Euroopa Komisjon]. Luxembourg : Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus, 2005. 20, [2] lk. koos kaanega. Kohaviit: 2-06-09945.

Euroopa Liidu ametid : tulemuslikkus (vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 248 lõike 4 teisele lõigule) / Euroopa Kontrollikoda. Luxembourg : Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus, c2008. Lisa: 1 CD-ROM. 45, [2] lk. Kohaviit: 3-08-02885.

Euroopa Liidu teabe- ja abiteenistused / [Euroopa Komisjon, Teabevahetuse peadirektoraat]. Luxembourg : Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2009. 20, [2] lk. koos kaanega. Kohaviit: 2-10-02639.

Kättesaadav ka võrguväljaandena:

<http://ec.europa.eu/publications/booklets/others/83/et.pdf>

Täitmisülesannete delegeerimine rakendusametitele - kas mõistlik lahendus? : (vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 248 lõike 4 teisele lõigule) / Euroopa Kontrollikoda.

Luxembourg : Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2009. Lisa: 1 CD-ROM. 46, [2] lk. koos kaanega. Kohaviit: PE B/3525; 2009,13 [1].

Kättesaadav ka võrguväljaandena:

<http://eca.europa.eu/portal/pls/portal/docs/1/3340302.PDF>

The agencies of the European Union / European Commission. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 1996. 18 lk. Kohaviit: 2-96-12809.

European agencies working across Europe for you / [European Commission].

Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 2002. 16 lk. Kohaviit: 2-03-06709.

European agencies working across Europe for you : service, knowledge, information / European Commission. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 2004. 20 lk. Kohaviit: 2-04-09952.

Kättesaadav ka võrguväljaandena:

<http://osha.europa.eu/en/publications/other/20050719>

Groenleer, Martijn. The autonomy of European Union agencies : a comparative study of institutional development. Delft : Eburon, 2009. xii, 427, [1] lk. Kohaviit: 2-10-05268.

³ Leidub Eesti Rahvusraamatukogu Euroopa Liidu infokeskuses

Kättesaadav ka Leideni Ülikooli repositooriumis: <http://hdl.handle.net/1887/14519>
(täistekstile kehtib embargo kuni 17.06.2011).

Majone, Giandomenico. Managing Europeanization: The European Agencies. *In: The Institutions of the European Union* / edited by John Peterson and Michael Shackleton. Oxford ; New York : Oxford University Press, c2006, lk 190-209. Kohaviit: 2-07-00512.

Regulation through agencies in the EU : a new paradigm of European governance / edited by Damien Geradin ... [et al.]. Cheltenham ; Northampton : Edward Elgar, 2005. x, 280 lk. Kohaviit: 2-06-00473.

Tridimas, Takis. Community agencies, Competition Law, and ECSB Initiatives on Securities Clearing and Settlement. *In: Yearbook of European law*. Oxford : Clarendon Press, lk 216-307. Kohaviit: PL A/4013, 28.

Trondal, Jarle. An emergent European executive order. Oxford : Oxford University Press, 2010. xiv, 297 lk. [e-raamat, juurdepääs täistekstile RR arvutivõrgus]

Vos, Ellen. European administrative reform and agencies. European University Institute, Robert Schuman Centre. San Domenico, 2000. 23 lk. Kohaviit: PL A/4207; 2000, 51.

4. Artikliviiteid

4.1 Artikleid Eesti väljaannetes

Alvaro, Alexander. Alvaro: Vene mõju tuleb minimeerida // Postimees (2010) 5. juuni, lk. 6.

Aru, Erik. Milleks on meile vaja IT-agentuur? // Arvutimaailm (2010) nr. 5, lk. 16-20.

Berendson, Risto. Euroopa IT-agentuur tuleb ilmselt Eestisse // Postimees (2010) 9. okt., lk. 4.

Jaska, Vello. Valga ohvitserid tutvusid piirivalve agentuuriga // Valgamaalane (2004) 15. jaan., lk. 8.

Kallas, Karol. IT-agentuur : Euroopa Liidu suurim infotehnoloogiline väljakutse? // HEI : Hea Eesti Idee (2011) nr. 27, jaan., lk. 19-23.

Koorits, Vahur. Eesti tahab endale Euroopa IT-agentuuri // Postimees (2009) 7. aug., lk. 6.

Laugen, Marje. Piirivalve valmistub ümberkorraldusteks // Valgamaalane (2005) 31. det., lk. 3.

Lobjakas, Ahto. Eesti jääb Euroopa piirivalveagentuurist ilma // Eesti Päevaleht (2004) 18. dets., lk. 5.

Lobjakas, Ahto. Leivo taotles Brüsselis Eestile EL-i piirivalveagentuuri // Eesti Päevaleht (2004) 31. märts, lk. 6.

Lobjakas, Ahto. Poola ja Ungari noolivad endale EL-i piirivalveagentuuri // Eesti Päevaleht (2005) 11. apr., lk. 12.

Millionõ, kotorõje ne dostaliss Estonii // Вести Недели (2005) 22. apr., lk. 14.

Müürsepp, Erik. IT-agentuuri pärast tuleb võistelda prantslastega // Eesti Päevaleht (2010) 6. jaan., lk. 7.

Neider-Veerme, Helen. Mis on FRONTEX? ; FRONTEXi missioon. Eesti piirivalvurid Kreeka-Türgi piiril // Radar (2010) nr. 5, lk. 52-53.

Neudorf, Raigo. Eesti ponnistab IT-agentuuri nimel // Postimees (2009) 19. okt., lk. 9.

Pissareva, Tatjana. Bezopasnost po-jevropeiski // Молодежь Эстонии (2004) 23. apr., lk. 5.

Poom, Raimo. Eesti nõutab endale uut euroliidu IT-agentuuri // Eesti Päevaleht (2009) 26. juuni, lk. 6.

Poom, Raimo. Eestis asuv EL-i agentuur tõotaks meile suurt kasu // Eesti Päevaleht (2009) 22. juuni, lk. 6.

Poom, Raimo. EL-i lehmakauplemine IT-agentuuril risti ees // Eesti Päevaleht (2010) 19. mai, lk. 12.

Poom, Raimo. Pomerantsi meediafopaa võib minna maksma IT-agentuuri // Eesti Päevaleht (2010) 14. okt., lk. 9.

Poom, Raimo. Pooliku IT-agentuuri saabumine // Eesti Päevaleht (2010) 4. dets., lk. 6.

Poom, Raimo. Unistus IT-agentuurist lükkub aina edasi // Eesti Päevaleht (2010) 23. juuli, lk. 6.

Roonemaa, Holger. Euroopa IT-agentuur Eestile sammu lähemal // Eesti Päevaleht (2009) 1. dets., lk. 5.

Roonemaa, Holger. Valitsus on nõus IT-agentuuri heaks maksma üle 300 miljoni // Eesti Päevaleht (2010) 5. apr., lk. 4.

Saar, Enn. Tõeline koostöö loob uusi võimalusi // Eesti Päevaleht : XXI sajandi ettevõtja abimees - IKT kõigile (2010) veebr., lk. 1-2.

Saaret, Marko. Estonija hotshet kontrolirovat granitsõ JeS // Молодежь Эстонии (2004) 20. veebr., lk. 8.

Saaret, Marko. Na strazhe migratsii // Молодежь Эстонии (2004) 8. nov., lk. 3.

Sõmer, Tiina. Töö eesti naise nimega agentuuris // Eesti Päevaleht : Riigi Kaitse (2005) 22. juuni, lk. 20.

Tänavsuu, Toivo. Eesti jäi loodetud euroagentuurist ilma // Eesti Päevaleht (2003) 18. det., lk. 11.

Tänavsuu, Toivo. Eestisse võidakse rajada Euroopa Liidu IT-agentuur // Eesti Päevaleht (2003) 15. mai, lk. 12.

Tänavsuu, Toivo. Kas Euroopa turvainfo kolib Kose metsa? // Eesti Ekspress (2010) 1. apr., lk. 20-21.

Westerwelle, Guido. Saksa välisminister: euro on stabiilne ja jääb stabiilseks // Eesti Päevaleht (2010) 12. juuni, lk. 4.

Gunter, Aleksei. Estonia wants to host EU-s IT security agency // The Baltic Times (2003) 5. juuni, lk. 3.

Альваро, Александер. Альваро: Российское влияние необходимо минимизировать // Postimees : на русском языке (2010) 8 июня, с. 5.

Кооритс, Вахур. Эстония хотела бы получить Европейское ИТ-агентство // Postimees : на русском языке (2009) 11 авг., с. 2.

4.2 Artikleid teadusajakirjades

Bátora, Jozef. European Defence Agency: a flashpoint of institutional logics // West European Politics. Vol. 32, no.6, November 2009, p.1075-1098.

Von Bogdandy, Armin ; Von Bernstorff, Jochen. The EU Fundamental Rights Agency within the European and international human rights architecture; the legal framework and some unsettled issues in a new field of administrative law // Common Market Law Review. Vol. 46, no. 4, August 2009, p.1035-1068.

Borrás, Susana ; Conzelmann, Thomas (eds). Special Issue: democracy, legitimacy and soft modes of governance in the EU: the empirical turn // *Journal of European Integration*. Vol. 29, no.5, December 2007, p. 531-634.

Bosch, Peter. The European Environment Agency focuses on EU-policy in its approach to sustainable development indicators // *Common Market Law Review*. Vol. 46, no. 4, August 2009, p.1035-1068.

Chiti, Edoardo. An important Part of the EU's institutional machinery : features, problems and perspectives of European agencies // *Common Market Law Review*. Vol. 46, no. 5, October 2009, p.1395-1442.

Christensen, Jørgen Grønnegaard ; Nielsen, Vibeke Lehmann. Administrative capacity, structural choice and the creation of EU agencies // *Journal of European Public Policy*. Vol.17, no.2, March 2010, p. 176-204.

Comte, Françoise. A new agency is born in the European Union : the European Asylum Support Office // *European Journal of Migration & Law*. Vol.12, no. 4, October 2010, p. 373-405.

Comte, Françoise. 2008 Commission communication 'European Agencies - the way forward' : what is the follow-up since then? // *Review of European Administrative Law*. no. 1, 2010, p. 65-110.

Everson, Michelle. Independent agencies: hierarchy beaters? // *European Law Journal*. Vol. 1, no. 2, July 95, p.180-204.

Gatto, Alexandra. Governance in the European Union: A Legal Perspective // *Columbia Journal of European Law*. No. 2, Spring 2006, p. 487 – 516.

Gehring, Thomas ; Krapohl, Sebastian. Supranational regulatory agencies between independence and control: the EMEA and the authorization of pharmaceuticals in the European Single Market // *Journal of European Public Policy*. Vol.14, no.2, March 2007, p. 208-226.

Griller, Stefan ; Orator, Andreas. Everything under control? The 'way forward' for European agencies in the footsteps of the Meroni doctrine // *European Law Review*. Vol.35, no.1, February 2010, p. 3-35.

Groenleer, Martijn ; Kaeding, Michael ; Versluis, Esther. Regulatory governance through agencies of the European Union? The role of the European agencies for maritime and aviation safety in the implementation of European transport legislation // *Journal of European Public Policy*. Vol. 17, no. 8, December 2010, p. 1212-1230.

Hummer, Waldemar. From 'Interinstitutional agreements' to 'interinstitutional agencies/offices'? // *European Law Journal*. Vol. 13, no.1, January 2007, p. 47-74.

- Klintman, Mikael ; Kronsell, Annica. Challenges to legitimacy in food safety governance? The case of the European Food Safety Authority (EFSA) // *Journal of European Integration*. Vol.32, no.3, May 2010, p. 309-327.
- Krapohl, Sebastian. Credible commitment in non-independent regulatory agencies: a comparative analysis of the European agencies for pharmaceuticals and foodstuffs // *European Law Journal*. Vol. 10, no. 5, September 2004, p. 518-538.
- Leonard, Sarah. The creation of FRONTEX and the politics of institutionalisation in the EU external borders policy // *Journal of Contemporary European Research*. Vol.5, no.3, Autumn 2009, p.371-388.
- Martens, Maria. Voice or loyalty? The evolution of the European Environment Agency (EEA) // *Journal of Common Market Studies*. Vol. 48, no.4, September 2010, p. 881-902.
- De Moor, Alexandra ; Vermeulen, Gert. The Europol council decision : transforming Europol into an agency of the European Union // *Common Market Law Review*. Vol. 47, no. 4, August 2010, p.1089-1121.
- Neal, Andrew W. Securitization and risk at the EU border: the origins of FRONTEX // *Journal of Common Market Studies*. Vol.47, no.2, March 2009, p. 333-356.
- Ott, Andrea. EU regulatory agencies in EU external relations : trapped in a legal minefield between European and international law // *European Foreign Affairs Review*. Vol. 13, no. 4, Winter 2008, p. 515-540.
- Pollak, Johannes ; Puntcher Riekmann, Sonja. European administration : centralisation and fragmentation as means of polity-building? // *West European Politics*. Vol. 31, no. 4, July 2008, p. 771-788.
- Trondal, Jarle ; Jeppesen, Lene. Images of agency governance in the European Union // *West European Politics*. Vol.31, no.3, May 2008, p. 417-441.
- Trondal, Jarle. The public administration turn in integration research // *Journal of European Public Policy*., Vol. 14, no. 6, September 2007, p. 960-972.
- Uhel, Ronan ; Weber, Jean-Louis. EEA : the European transport and environment reporting mechanism - from statistics to policy indicators // *OECD Papers*. 2005, Vol. 5 no. 4, p.101-110.
- Vervaele, J. A. E. Towards an independent European agency to fight fraud and corruption in the EU? // *European Journal of Crime, Criminal Law & Criminal Justice*. 1999, Vol. 7 no. 3, p. 331-346.

Zito, Anthony R. European agencies as agents of governance and EU learning // Journal of European Public Policy. Vol.16, no.8, December 2009 (Special issue), p.1224-1243.

5. Valik internetiallikaid

Euroopa Liidu portaal, ELi ametite veebileht.

http://europa.eu/agencies/index_et.htm

Euroopa Komisjoni valge raamat (valged raamatud on ametlike ettepanekute kogud meetmete võtmiseks teatud valdkonnas).

White Paper : European Governance COM(2001) 428, July 2001

http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2001/com2001_0428en01.pdf

Valik täistekste Internetis

Egeberg, Morten ; Martens, Maria ; Trondal, Jarle. Building Executive Power at the European Level. On the role of EU-level agencies

No. 10, June 2009. ARENA Working Paper.

http://www.sv.uio.no/arena/english/research/publications/arena-publications/workingpapers/working-papers2009/WP10_09.pdf

Egeberg, Morten ; Trondal, Jarle. Agencification and Location. Does Agency Site Matter? No. 3, March 2010. ARENA Working Paper.

http://www.sv.uio.no/arena/english/research/publications/arena-publications/workingpapers/working-papers2010/WP_03_10_online.pdf

Egeberg, Morten ; Trondal, Jarle. EU-level Agencies: New executive centre formation or vehicles for national control? No. 12, November 2010. ARENA Working Paper.

<http://www.sv.uio.no/arena/english/research/publications/arena-publications/workingpapers/2010/wp12-10.pdf>

Geradin, Damien. The Development of European Regulatory Agencies: What the EU Should Learn from the American Experience

<http://ssrn.com/abstract=877922>

Geradin, Damien ; Petit, Nicolas. The Development of Agencies at EU and National Levels: Conceptual Analysis and Proposals for Reform.

<http://ssrn.com/abstract=489722>

Kelemen R. Daniel ; Tarrant, Andy. Building the Eurocracy: The Politics of EU Agencies and Networks

<http://aei.pitt.edu/7931/01/kelemen-d-08h.pdf>

Martens, Maria. Executive Power in the Making. The establishment of the European Chemical Agency (ECHA). No. 8, May 2009. ARENA Working Paper.

http://www.sv.uio.no/arena/english/research/publications/arena-publications/workingpapers/working-papers2009/WP_08_09.pdf

Martens, Maria. Organized administrative integration. The role of agencies in the European administrative system. April 2010. ARENA Report Series.

http://www.sv.uio.no/arena/english/research/publications/arena-publications/reports/2010/Report_02_10.pdf

Rittberger, Berthold ; Wonka Arndt. How independent are EU Agencies?

No 12, November 2009. RECON Online Working Paper.

http://www.reconproject.eu/main.php/RECON_wp_0912.pdf?fileitem=3555641

Trondal, Jarle. The Public Administration turn in Integration Research

No. 7, May 2007. ARENA Working Paper.

http://www.sv.uio.no/arena/english/research/publications/arena-publications/workingpapers/working-papers2007/wp07_07.pdf